

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K. — f.
 Hat óra — — 25 K. — f.
 Három óra — — 13 K. — f.
 Egyes számok ára 1 korona.
 Magyarországra 63 K. — f.
 Egyébb külföldre 75 K. — f.

TELEFON: 98.

BARS

N. v. p. riad. p. a t. v Bratislava
 cis. 25448/III. a 1925

H I R D E T É S E K:

□ centiméterenként — fillér.
 Nyúttéri közlemények garmond
 soronként — fillér.

Gyakori hirdető- és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A közíratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kézíratok vissza nem adotnak.
 Alapította: **HOLLÓ SÁNDOR.**

M e g j e l e n i k:
Minden vasárnap reggel.
 Szerkesztésért felelős: **A LAP KIADÓJA.**

A hirdetőseket, előfizetőseket a reklám-
 étlókat a kiadóhivatalba kerjük utasítani.
 A lap kiadója: **NYITRAI ÉS TÁRSA.**

„Fel, Lévéra!”

Jelentettük már, hogy holnap, július 4-én a szlovenszkoí magyar tanítói kar ismét kongresszusra ül össze Léva városában. Ezek a kongresszusok magyar kulturéletünk fontos megnyilvánulásai szoktak lenni, amelyekre fel kell figyelni az egész szlovenszkoí magyar társadalomnak, mert hiszen ezeken a kongresszusokon a szlovenszkoí magyar kultúra alapjairól, a magyar iskolákról, a magyar népoktatásról és a magyar népoktatás törekvéseiről szoktak komoly és mélyreható tanácskozások folyni. A mostani kongresszus napirendjén is ott látjuk szerepelni a tanítónevelés színvonalának emelését, pedagógiai reformtörekvéseket és a tanítóképzés problémáját, amely az egész szlovenszkoí magyar kulturéletnek égető problémája s nem csupán a tanítói karé.

A magyar tanítói kar alapos felkészültséggel és tudással tartja a magyar iskolák színvonalát a köztársaságban, de már felhangzik részükre az aggodalom panaszos szava, hogy vajjon meddig tarthatják a magyar tanítók ezt az elismert színvonalat, hogyha a magyar tanítóképzés megvonják a korszerű továbbfejlesztés lehetőségeit és eszközeit, a különféle s elannyira szükséges tanfolyamokat, tanulmányutakat, szakelőadásokat, stb., amint azokban a köztársaság más nemzeti szintű tanítói kara ingyenesen részesül az állam részéről. A magyar iskolák és a magyar kultúra is egyrészt alkotja a köztársaság egyetemes kulturájának, hogyha ennek a színvonala súlyed, vele súlyed az ország általános kulturája is.

De van szavunk a magyar társadalomhoz is, amelynek kötelességévé kell tennünk, hogy amidőn a magyar tanítóképzés képessége megfeszítésével védi a „súlyedő hajókat” és a népoktatás színvonalának emeléséért küzd, akkor a magyar társadalomnak érdeklődése nagy figyelmével és ható erejének teljes súlyával oda kell állni a tanítói kar oldalára, kultúrötörekvéseinek támogatására, mert ilyen módon, az erők legteljesebb összefogásával tudjuk megmenteni és kitéjeszteni a szlovenszkoí magyar élet és magyar kultúra alapjait: az iskolákat.

Amidőn szívünk melegével, szeretettel köszöntjük ősi városunk falai között a Szlovenszkoí minden

részből egybegyűlt magyar kulturmunkásokat, a Szlovenszkoí Általános Magyar Tanítóegyesület tagjait, kívánjuk, hogy eredménnyel járó munkát végezzenek kulturánk megerősítése érdekében.

Most pedig a továbbiakban a tanítóegyesület hivatalos lapjának Fel, Lévéra! című cikkét adjuk, hogy a nagyközönség megismerhesse azokat a gondolatokat, amelyeknek jegyében a magyar tanítóképzés Lévéra érkezik.

„Egyesületünk július 4-én harmadizben gyűjti össze tagjait Léván, egyetemes nagyközönség keretében. A központi fekvésű város Szlovenszkoí minden tájáról aránylag legmegközelíthetőbb; a Garanmente pedig, mely tartományunk egyik földrajzi tengelyét képezi, az öntudatos szlovenszkoí magyar tanítóképzés életerős és munkakész szervezeteinek székhelye. Az egyesületi élet történetében tehát Lévának geográfiai adottságai folytán is jelentős szerep jut.

A három évenként esedékes egyetemes nagyközönségű szlovenszkoí magyar tanítóképzés szempontjából fontos kulturális és kari megnyilvánulások. A szlovenszkoí magyar kisváros utcáit előzölni az ország minden részéből egybegyűlt tanítók tömege, hogy bizonyítsák tegyen az itteni magyar iskoláügy életéről és fejlődéséről; beszámoljon a magyar kultúra érdekében tett sáfarkodásáról; hogy a magyar társadalom előtt bizonyítsa: „ime, akiket rám bízta, azok közül egy is el nem veszett...”

Julius negyedik nemszak a magyar tanítóképzés, de a magyar közönség ünnepnapja kell legyen. Azé a közönség, amely ma, a köztársasági magyar iskola tizennegyedik nyarán, még mindig bizalmatlanul tekint a kettősfeliratu iskola-táblákra, amely még ma sem méltányolja eléggé azt a munkásságot, amit a szlovenszkoí magyar iskola négy fala között végez a szlovenszkoí magyar tanító; amely még ma sem hiszi el, hogy a kisebbségi magyar faj megmaradása, megerősödése: élete — elsősorban a magyar tanítóképzés nyílt és egyenes, bátor föllelése, áldozatos, kitartó munkájának az eredménye. Amikor Léva városába fölvonul a szlovenszkoí népnevelők egyeteme, dobbanjon meg minden magyar szív, mert ez a hadsereg e köztársaság kenyerén élő magyar faj műveltségéért és jövőjéért vívja a harcot és a további küzdelemre jött esküt tenni!

Lássá meg a magyar társadalom, hogy akire gyermekét: jövőjét bízta: a magyar tanító fölemelt fövel megy az újabb háromévi számadásra a magyar kultúra nevében. Egyesületet alkotott, melynek autonóm ítélőszéke előtt kitarja tiszta lelkiismeretét. Mert a magyar tanítónak legigazibb és legszigorubb bírája: a magyar tanító!

Gyertek, magyar tanítók, gyertek, testvérek, a lévai vár tövében ujtítsuk meg a vörsszerződést, melyet hivatásunk lobogója alatt, szent célok és eszmék diadaláért kötöttünk!

Legyen a lévai nap a magyar tanító és a magyar kultúra napja!

De legyen főkenyerádó gazdánk: köztársaságunk ünnepnapja is.

Tizennégy év alatt fájó szívvel tapasztaltuk, hogy nemszak a magyar társadalomnak, de az állami hatalomnak sem voltunk

kedvenc gyermekei. A bizalmatlanság szúrós pillantásai mindkét oldalról egyformán érték bennünket. Kétszeresen fáj ez, mert tudtuk, hogy erre nincs érdemünk. A munka éveiben fokozatosan engedett a hidegség, mert látták, hogy kötelességeinket hűvösen és becstelően teljesítjük, de a megértés és szeretet óhajtott melegségét még ma sem érezzük teljes mértékben.

Pedig kimondjuk magyáros ösztinteséggel és határozottsággal, hogy köztársaságunk valamennyi tanítója között a magyar tanító végezze a legnehezebb munkát! S ha van konzolidáció e köztársaság népeinek belső életében, akkor ebben legtöbbet a szlovenszkoí magyar tanító tett! Nem a politika fórumain, nem a hangosok csoportjában, hanem távol a babérszerzés lehetőségeitől, távol az érdemek előhelyétől: a népek boldogságának csendes kis várában, az iskolában.

Most is azért megy Lévéra, hogy az ország bekegyt szolgálja: megmutassa, hogy csendes munkával, egyetértéssel, szorgalommal és kitartással kell küzdeni az igazságért. Példát ad azoknak, akiknek a munka és a kenyér csak politikai eszköz az önző érdekek és hatalmi vágy eléréséhez...

Legyen a lévai tanító-nap kar szempontból is ünnepnap. A legutóbbi nagyközönségi egyre nagyobb léptekkel halad nyomunkban a legfiatalabb tanítómunkások csoportja. Az élethez levegő, melyet tanulmányi éveik idején magába szítt, „ujarcu” tanítóifjúságot formált belőle. Parolát nyújt, de nem tud egyenesen belesapni az eléje járuló nyitott tenyerébe. Kétvő. Huzódózik.

Nos, Léván mindnyájunknak találkozni kell! „Nincs közöttünk sem görög, sem zsidó...” Nincs közöttünk sem ifjú, sem öreg, „sem szolga, sem szabados:” tanítók vagyunk, testvérek vagyunk, egyek vagyunk a pedagógiában és a magyar kultúrában!

Fel tehát Lévéra! Fel testvéri ölelésre, acélos kézfogásra!

Fejlődő hitélet, emelkedő áldozatkésztség a barsi ref. egyházmegyében.

A barsi ref. egyházmegye Patay Károly esperes és dr. Demény Gyula főgondnok elnöklété mellett Péter Pál napján tartotta meg rendez évi közgyűlést Léván a ref. egyház tanácstermében. A közgyűlés az egyházközsegek nagy érdeklődése mellett zajlott le.

Patay Károly esperes bensőséges, a közgyűlésre listen áldását kérő imája után dr. Demény Gyula főgondnok tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Rámutatott arra, hogy a szomorú gazdasági válságos idők az egyházak életében is éreztetik hatásukat. Azonban örömmel állapítja meg, hogy ugy az egyes egyházak, mint az egyes egyháztagok kivétel nélkül a legpéldásabb hitéletet folytatnak és az egyházak felvirágzása, dacára a nehéz időknek, tovább folyik. Az egyházak kivétel nélkül megtették kötelességeiket és egy újabb, gazdag fejlődés előtt állanak.

Az elnöki megnyitó után a szavazatbontó bizottság bejelentette, hogy Galambos Béla kisszerű tanítói egyházmegyei tanító képviselővé választották meg. A közgyűlés dr. Nagy Béla volt egyházmegyei ügyésznek kerülési ügyessé történt megválasztása következtében üresedésben levő egyházm. ügyészi tisztségre dr. Kersék János tanácsbíróvá

lasztotta meg. Majd az egyházmegyéhez került új tanítók, névszerint: Menyhárt János ipolypásztói, Schmidt Imre besei, Schmögner Zoltán garamsallói, Szecső Sándor nagysallói, Kis Pálné, Szeffei Róza garamsallói, Végh Mária besei, Lelkes Etelka grsztyögryi tanítók a közgyűlés előtt letették az esküt.

Ezekután Akucs Lajos egyházmegyei főjegyző terjesztette elő az esperesi jelentést. Az egyházmegyei közgyűlés mély sajnálkozással állapította meg, hogy az állam és az egyház viszonya még ma sem nyert rendezést. A lelkesek egyrésznének állampolgársági ügye még mindig nem nyert elintézését. A lelkesi nosztrifikációs vizsgák ügye is stagnál. A kongrua rendezése körül is súlyos sérélmek érték a lelkesi kart. Öreg lelkesek kezdő sorba kerültek. A közgyűlés megkeresi a konventet, hogy ezen ügyeket állandóan tartsa nyilván és ne szűnjön meg sürgetői a kormányhatóságoknál az állam és az egyház viszonyának végleges rendezését. Megnyugvással veszi tudomásul, hogy a konvent a ref. tanítóképző ügyében is megette a lépéseket. Az állami jóváhagyás azonban még mindig késik és így sajnos az új intézetet nem lehet megnyitni.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy Nagy Sándor tanár „Szeretet” címen olvasókönyvet adott ki. Ez alkalomból szeretettel üdvözölte a szerzőt.

Az esperesi jelentés örömmel állapítja meg, hogy a válságos idők dacára is a valóságos érzés sehol sem csökkent. A jövő érdekében takarékosra hívta fel az egyes egyházakat.

A közgyűlés hálás köszönetét fejezte ki Szilassy Béia egyházkerületi főgondnoknak a losonci egyháznak tett 28.000 koronás adományáért.

A közgyűlés örömmel örökíti meg a kiskoszmályi árvaház felállításának emlékét. Köszönetét fejezi ki a kiskoszmályi egyháznak, amely szeretettel ölelte keblére a kicsiny árvákat, de köszönetét fejezi ki Nehézi Károly kiskuszálási lelkesnek is az árvaház felállításáról szerzett elévülhetetlen érdemeiért. A közgyűlés felhívja az egyházakat az árvaház rendszeres intézményezett segélyezésére. Felhívja a gyermektelenek figyelmét arra, hogy végrendeleteikben sohasem feledkezzenek meg az árvaházról. Egy kis árva

évi eltartása 1500 koronába kerül. Az egyházak közül ketten-hárman álljanak össze és közösen teremtsék elő egy kis árva eltartásához szükséges összeget. Felhívja a közgyűlés a testvér komáromi egyházmegyét is a támogatásra.

A közgyűlés hálás köszönettel vette tudomásul dr. Demény Gyula egyházmegyei főgondnok azon bejelentését, hogy egy kis árva eltartásáról egymaga kíván gondoskodni. Az esperesi jelentés ezt követendő példát állítja a tehetősebb egyházakra elő.

Örömmel állapítja meg a közgyűlés, hogy a jótékonyság nemes érzése él a hitek lelkében. A felsőzsecsei egyház az elmúlt tanévben 9 szegény iskolás gyermeket látott el minden nap ebéddel. Nagy Sándor tanár pedig 2 szegénysorsu gyermeknek adott teljes ingyenes ellátást.

A közgyűlés nyomatékosan felhívja az egyes egyházközségeket, hogy minden körülmények között iskolájukat fenntartani és továbbfejleszteni törekedjenek.

A közgyűlés meleg szeretettel üdvözölte Bihary Kálmán pozbai lelkeszt lelkeségének 50 éves és Varannay Sándor fegyverneki lelkeszt, lelkeségének 40 éves jubileuma alkalmával. A két jubiláns lelkes megható szavakkal köszönte meg a nem várt ünneplést.

A közgyűlés halálával emlékezett meg az elhalt Bajkay Zsigmond nagvadi lelkeszről, Soós Géza baracska, Varga Béla ipolypásztói és Szabó Gergely kétyi tanítóról.

Az esperesi jelentés letárgyalása és egyhangú elfogadása után a közgyűlés áttért a bizottságok jelentéseinek letárgyalására.

A közgyűlés örömmel állapítja meg, hogy az egyházak tőkakamat tartozásainak ügye teljes befejezést nyert. Köszönetét fejezi ki az esperesnek és Pap József kissarói lelkesnek, az ezen ügyben végzett fáradságos, de eredményes eljárásukért.

A misszió bizottság jelentését Pap József kissarói lelkes és a tanügyi bizottság jelentését Nagy Sándor tanár előadta terjesztette elő. A közgyűlés a jelentésekhez hozzájárult. Majd Antal Gyula lévai lelkes önszervező alap létesítésére hívja fel az egyházmegyét. A tervezet szerint, ha minden egyes egyháznak évente 20 fillérral járul hozzá ezen alap létesítéséhez, akkor egy évben 50.000

korona állana az alap rendelkezésére. Az előadó kifejtette, hogy ezen alap létesítésére a mai válságos idő adta meg az indító okot. Anyagi eszközökben szegény kis egyházaink fennmaradását érdekében heroikus, csodálatra méltó küzdelmet folytatnak. Egy ideig még képesek talán saját maguk is előteremteni a szükséges fenntartási összeget. Azonban a jövő már előre vetíti sötét árnyékát. Rövidesen segítségre fognak szorítani. Felmerül a kérdés, ki segítsen? A többi egyházak is küzdenek a nehéz gazdasági viszonyokkal, az egyházmegyének pedig ezen célra alapítvány vagy egyéb tartalék töké nem áll rendelkezésére. Ezért van szükség az önszervező alap létesítésére, hogy ebből az arra reászoruló egyházak támogatást kapjanak. A közgyűlés egyhangúan elfogadta Antal Gyula alapos előkészítésben nyugodt indítványát.

A lelkesegyesület jelentését Szabó S. Zsigmond bajkai lelkes terjesztette elő. A lelkesegyesület szükségességét találja egy egyházmegyei közkönyvtár létesítését és indítványt tesz, hogy minden lelkes évi 50 koronával járuljon hozzá a könyvtár felállításának költségeihez. A közgyűlés egyhangúan kimondotta a könyvtár felállítását.

Szabó S. Zsigmond továbbá előterjesztést tett Egyházmegyei Lelekési és Tanítói Enekar megszervezése iránt. A közgyűlés az indítványt elfogadta. Az enekar karnagyul Székely Béla alsőzsecsei, helyettes karnagyul pedig Rác Lajos nagykálnai tanítót választotta meg.

Ezután több adminisztrációs egyházi ügy letárgyalása után Patay Károly esperes zárobeszédével véget ért a közgyűlés. Az esperes nagy hatást keltő beszédében rámutatott a közgyűlés eredményes munkásságára. Négy jelentős pozitív elkotás, a kiskoszmályi árvaház, az önszervező alap létesítése, az egyházmegyei közkönyvtár és az egyházmegyei lelkesi és tanítói enekar megszervezése örömmel és büszkeséggel töltheti el a közgyűlés minden tagját.

— **A boldogulás titka.** Egy amerikai folyóirat pályázatot tűzött ki rövidre fogott, jó tanácsra, amely mindenkinek segítségére lehet az életben való boldogulásra. Az ezerdolláros pályadíjat egy vidéki tanító nyerte meg a következő jó tanácsal: „Kelj föl mindig erősebb akarattal, mint lefeküdtél.”

SÉTA A MULTBAN.

Irta: KOPERNICZKY KORNÉL.

A régi emlékek feltámadása néha oly rezgésre hozza lelkünket, mint a hajnali hangszó a derűs léget, mikor a harmattól csillogó, csendes völgy felett tovaszáll és utána még sokáig zsong-bong a levegő. Talán nem is halljuk ezt, talán csak úgy a szívről keresztlül érezzük a kellemes hanghullámokat.

Igy vagyunk az emlékekkel is. Néha elfognak bennünket, körülölelnek, körülismogatnak, itt zsongnak, bongnak körülöttünk s mi a szívről keresztlül látjuk őket, úgy, mint valamikor végigéltük azokat.

Badarság lenne elhessegetni őket. Inkább meg kell fogni, hiszen ők a múltta szepült jelen. Mintha újra éreznők a rég elhervadt virágok illatát...

Az agy ilyenkor már nem dolgozik, csupán a szív, ez a bolondos, piros, kis huscfaft a keblünkben furcsa dolgokat suttog a füllinkbe, amiket egyébként már régen elfeledtünk.

Es mi megint ott sétálunk a margitvirágos réten fű patak partján, amelynek szöke vize néha megbarnult. Mennyire sajnáltuk olykor odafönt, a hegyek között élőket, akik legkedvesebb virágjuk, a fehér és kékes krumpilvirág nyílását lesték, hogy most nagyon megzavarták.

Es sajnáltuk a patak vizét is, amelyet az emberek munkába kényserítették, kerékkbe törték, hogy hajtsa malmuakat, amelyet ők a patak partjára építettek és csodálkozza néztük, hogy mégis milyen vidáman mosolyognak a malomkerékről szerteszálló vízcsöppek a ragyogó nap sugarban; épen így mosolyognak azok a szerény emberek is, akik reggeltől estéig dolgoznak és örülnek a munkának, örülnek annak, hogy dolgozhatnak...

Folynak, folydogálnak a napok, hetekké,

hónapokká duzzadnak, mint a csermelyek patakokká, a patakok meg folyókká és ezek az emberek szépen, önelégülten dolgoznak, dolgoznak lázadás nélkül, mint a kerékbe tört vizek...

A kis patak egy városka felé sietett. A kis város nagy róna szélén áll, a hegyek tövében. Mikor az óskorszakban, a geológiai atalakulások megindultak, szerteszeledek, ide már csak a heggyörások kis ronkai húzódtak. Széled hajlásu, lankás dobhárta. S idővel a vídamság enyhe oázisaivá váltok. Olajöld levelek mögül ki-kicsillanó érett szőlőgerezdek mosolygása sugároz róluk aranyos derűt szerteszt. A levegőben a termő ősök illata, ize, zamata terjeng. Itt a levegőben — úgy érezzük — a bor lelke lebeg mindenek felett és ez árasztja magából azt a csudás, megbékéltető hangulatot, melyet idegen nem, csupán a benszülött érez itt át oly igazán.

A városkára két jó szent vígáz. Csendesen tartják karjukon Jezust és jámboran néznek le köállványukról az alantjárókra.

Az egyik szent a városka nyugati kijáratát őrzi, a másik meg az északkeletit.

Ez utóbbi szent miatt hej, de sokszor ki-kaptunk mi, hasonkoru gyerekek.

Egyidőben ugyanis a városban az emberek azt a hirt kezdtek terjeszteni e szentről, hogy amikor meghallja, hogy delet harangoznak, akkor ő — már mint a szent szobor — a szomszéd falu felé fordul, ahol meg a hidon áll őröz gyánant egy másik szentnek szobra.

Ezt a csudát jártunk kiilesni, mi gyerekek, minden délben. Persze, az ebédre rendesen elkéstünk emiatt és ezért sokszor alaposan ki is kaptunk és a végén meg — ami a legjobban fáj — nagygyúsonan ki is nevettek bennünket.

De azért csak megerősítették előttünk, hogy a szent szobor valóban megfordul, ha meghallja a harangszót. De mi soha sem

tudtuk kiilesni ezt a titokzatos eseményt. És ez sokáig okozott meg nekünk nagy gondot!

(Mindaddig, amig magunktól is rájöttünk, hogy a köszent nem hall, ergo meg sem fordulhat!)

Am eme szenteken kívül még egyéb őröz is valónak a városkának. Este kilenctől hajnali haromig. A bakterek. Tisztes aggyatyanok, rendszerint tal a hetvenedik esztendőn. Mindannyian érdemesek koruknál fogva is a zöldsütörtöki lábmosásra, szegénységüknek fogva pedig a zacskó ezüstpénz ajándékra.

Fölötte bátor emberek valónak azért, kik meg a kísértettől sem ijedtek meg, ambátor a város bölcs magisztrátusa szigoruan megtöltötte volt nekik a szellemek háborítását, vagyis másképen szólva: az éjféli tizenkét órának kifütyülését.

Mert minden órában fütyülnök kellett, csak tizenkétórkor nem volt szabad ez. De azért nem félték a kísértettől, ezen mi gyerekek váltig csudálkoztunk is. Még pedig annyira nem félték, hogy egyszer egy kísértetet fogtak is a városka egyik sikátorában.

Furcsa história volt ez! De majd elmondom ezt is.

Történt vala pedig ezen időben, hogy meghalt a városban egy bizonyos Seszták János nevezetű becsületes csizmadia mester.

Egész véletlen eset volt ez.

A kocsmában iddogálás közben egyszer csak elejtette a „messzöi” a kezéből és azon mód lefordult a székéről és kiadta lelkét ott az idegen emberek szemeláttára, mielőtt még kifizette volna — annak rendje-módja szerint — az elfogyasztott italok árát.

Mindezt pedig azért cselekedte így, mert szerföltöt megdühösödött egy bizonyos illető, nevezet szerint Bucsák asztalos infámis ingerkedésen.

Ez az asztalos olyan istentől elrugaskzó-

„Adatok

Bars megye madárvilágához.”

Dr. Dudich Endre (Bpest) művének ismertetése.
— Irta: KRIEK JENŐ —

Fentti igénytelenség címmel jelent meg a „Köcsög” c. magyarországi szaklapban megyénk fia, dr. Dudich Endre, budapesti múzeumi őr, egyetemi m. tanár, a Magyar Tudományos Akadémia és a Szent István Akadémia tagjának egyik legutóbbi dolgozata. Pedig az ősi talaj- és levegőhöz való fiú ragaszkodásnak nyilatkozását úgyis tekinthetjük, mint első fecséket az időközben megszüntetett megyénk mindezeideig késett tudományos állattani feldolgozásához. Az ilyenféle publikációk bizonyára ma sem, sosem fogják elveszteni értéküket.

Dudich évek óta gyűjti az anyagot a régi megye állatvilágának kimerítő Monografiájához. Jelen közleménye is csak bevezető a 2723 km² területnek Ornisáról. Szerényen úgymondja, hogy bár ő nem „szak-ornithologus” mégis kötelességének ismerte Barsot kitörölni a madártani „terra incognita”-k közül... ahová a céhbéliek sorolják. Megyénk tudós fia az alsóbrendű, a Gerinctelen állatok világából ezen területről annyi érdekes és új fajt gyűjtött és ismertett, vagy ismer-tettek mások, hogy az „incognita” — az ismeretlenség jelzője már nem illik a megyére. Jelen közleménye csak erősen megrövidített alakja egy nagyobb kéziratnak — de amely szintén csak áttekintést nyújt a szülőmegyé-nek madárvilágáról; aszerint amint az irodalomban arról nagy-szátszórva megjelent adatokat összegyűjtötte (vagy 50 forrásmunkából) az azokat a saját megfigyeléseivel s egy kiterjedt levelezés során másokéival kiegészítette. Végcélja, hogy mindezeket egy a megye egész állatvilágát tárgyaló monografiájában fogja megjelentetni.

Lapunk olvasói emlékezhetnek, hogy Dudich professzor már 1928-ban a Bars-ban ismételtelen is fordult a barsi vadászokhoz, híradásért, ritkább madarak és emlősök előfordulásáról. Ez alapon — írja most — egyetlen sort sem kapott! De még mindig szeretné, ha az „Adatok” közlésének hatása alatt sikerülne megtörnie a közömbösséget; ha megszólaltathatná a szakmabelieggel legilletékesebb régi és újabb vadászokat. „Az akárom

elérni — mondja a tudós szerénységével — hogy minél több hiányt állapítsanak meg az „Adatokban” és azt közöljék is vele (Budapest 80, Baross-utca 13.) A kik tehát így madárvilágunk ismeretének kibővítésében tudós megyénk fia munkatársait válni kívánna, azok részére adva az út!

A tudományos felkészültség lelkiismeretességével Dudich beszámol eddigi munkatársairól is. A megye déli, középső és északi részeiből, ugy a Garam — mint a nyugati Zsitva-völgyben, megtudta találni a maga embereit. Segítségére voltak a megye déli részét illetőleg néhai Dudich Imre, idb. és ifj. Dudich László, valamint Dudich Sándor, akik a garammenti ártéri erdők, fűzesek, nádasok, tocsgólok madárvilágából közöltek vele érdekes adatokat. Fejebb, Kistórértől néhai Taubinger Agoston földirtokostól voltak értesülései. Léva tájékról Kriek Jenő tanítóképzédei, Körmöcbányáról Teschler György főreáliskolai-tanár adattárolták a maguk megfigyeléseikkel s az iskolái gyűjteményeibe került nemek és fajok közléseivel. Felhasználta a magyar madártani irodalmat: a Magyar Ornithologiai Központ Aquilájának madárvonulását és egyéb közléseit, — a m. kir. állami érzésveti tisztikartól s abban a zsarnócai erdőgazdálkodás területéről származó jelentéseket. Utóbbiakból különösen kiemeli Vollenhofer erdőtanácsosnak privát megfigyeléseit, melyek a közönségesebb, a biztosan felismerhető fajok vonulási feldolgozásának hivatalos nivóját messze tulszárnyalják. Egy ízben az Ornithologiai központtól informált tanítói kar is be volt vonva az egész megyére kiterjedt figyelő hálózatba. A „Vadászlap” több éves lígyzékei sem maradtak a szerkesztői lóvonalon kívül.

Az így egybegyűjtött régebbi, archivum-anyag megrostálásából az „Adatok” 130 lészkelő fajt és 28 tarkító elemet (vándor, átvonuló, téli vendég) jelölnek meg az előfordulás helyével, az adatszolgáltatás körülményeivel — ezeket foglalva: sokszor érdekes Barsmegeyi emlékekkel. Alantab ezekből kóstolót adunk.

Itt elébb — legrövidebbre fogva — megismer-tetjük a modern állattudatás módszert, amint t. i. Dudich is a levegőző ősi birtokosainak, a madáréletnek a választotta kutatás területen

való előfordulását elemezi, majd szintétikusan értékei.

A vármegye természetrajzi, azaz hegy-vízrajzi, majd talajait és időjárásos viszonyainak áttekintése után csoportosítja az egymástól jellemzően eltérő s kulturgeográfiai területeket alkotó és élet-térégségeket jelentő tájak szerint a megye madárvilágát.

Eközben Dudich nem tartja sarkalatos hibának és hiánynak, hogy a természetes, a más morfológiai viszonyokat jelentő vidékektől elválasztó határokra nem rendelkező, hozzá még viszonylag kicsiny területen, — mint aminő Barsmege volt — u. n. állatföldrajzi egységek (övek, régiók) számba menő elhatárolásukat a kezelőügyben levő tájdarabok madárfaunájáról nem adhat. Mert az ilyen kisebb területi egységek állatvilágának, a faunának elosztását sokkal jobban meg lehet érteni, ha azokat a környezet természeti adottságából folyó szempontokból vizsgáljuk. Tehát a környezet!

Ilyen környezeti — ökológiai — alapon a régi Bars megye területén a következő életközösségeket jelentő madár-tájegységeket különböztet meg: 1.) A lévai járás kevés síksági erdejének és a verebilyjárasi domb-ságnak, valamint az aranyosmári járás dombos részeinek tölgyerdei madárvilága. — 2.) Ugyanezen terület völgyeiben a patakok és réteik, valamint a legelőknék ornisa. — 3.) A Garam és holtágainak és árterületeinek, tocsgóinak különleges szárnysai. — 4.) A Garam hegyvidéki szakaszának és a hegyvidéki tölgyes és bokros erdőknek madárvilága. — 5.) A megye északi részén kifejődött fenyesek lakói.

Mindenütt felsorolja az egynemű életközösségekben élő nemek, illetve fajok rendszertani vezéralakjait. Ezek kiegészítése, teljesse tétele céljából kéri ma is kutatás-területének vadászársaságát a munkatársi szerep vállalására. Mert tájegységek, növény-szövetkezetek sokszor igen változatos madárvilágának — ezek szinte korlátlan mozgékonyaságának dacára is — élővilágességbe (életközösségekbe) foglalhatását Dudich szerint csakis kiadós kvalitatív módszerrel lehet megvalósítani. Ez a mennyiségi megállapítás Barsmegeyre vonatkozólag még elég hiányos.

Tömör, a madáréletnek céhbéli tudósainak feladott fogas kérdéssel zárul a közlemény: Hogyan kell megítélni a tájegységeket és ezeknek egymástól eltérő madárfaunájukat környezeti és állatszociológiai szempontokból — az élethei és az életközösség értékének és jelentőségeiknek mérlegeléseivel? —

A kollektív életnek az állatvilágban is vezető elvét Dudich dr. egy másik szintén napjainkban megjelent nagy munkájában fejti részletesen ki. (Biologie der Aggteleker Tropfsteinhöhle „Baradla”, Ungarn XII. és 246 Seiten. 19 Tafeln, 22 Textfiguren, 22 Tabellen Wien. Verlag des Spelaeologischen Institutes.) Részletesen mutatja abban ki, hogy az állattársadalmakat is egységes tényezők determinálják: az életközösség, a környezet. Ez a vezetőelv, mely az egyedek léttrékvéseit az összhang felé tereli, amitől aztán a nemek, fajok és egyedek egyre szűkebbé való élethei világrendje függ, ami ezt kiszabja... mi tegyük hozzá: ami a madárvilág életét annyira színessé és bájossá teszi, ami a Természet életének melegséget, pompát, vonzerőt kölcsönöz — ott-ahol a mindennapi kenyertükhöz még pecsenyével is szolgál.

A „rendszer” különböző részeibe tartozó ama töredékeknek környezetiileg összetett egysége a többség és kisebbszű összletükében mintha csak az összetartozás érzésének jelenlétét szimbolizálná. A biológia újabb-kori tudománya az aprólékos részletekbe eléteveltség, termékeny elaprózódás helyett a környezet egységítő őseréjét kutatja a mozgékony madáréletben is.

Dudichunknak ezen a modern zoológiai tudomány megaslátán álló munkáját, mégpedig szokatlanul terjedelmes méretben, a németek egyik elsőrangú biológusa méltatta: a plóni élettani-állomás vezetője Thienemann. Így zárja kritikáját: Amennyiben ismertetésemnek a szokottnál szélesebb keretet adtam, Dudich alapvető munkájának nagy tudományos jelentősége késztetett arra. Az ő műve az első, mely

dott ember vala, aki meg nem állhatta, hogy a csizmadiákban ne csipjen egyet-egyet, amikor csak szerét ejthette. Most is azt beszélté ott a Vörös Ökörben, hogy a világ valamelyik csücskében van egy csizmadiaország, ott még a király is csizmadia s háromlábú széken trónol. Valamint nemkülömben a miniszterek is egytől-egyig mind csizmadiák.

Es balszemével furcsán sandított a békésen idogáló Seszták felé, a nem csizmadia renden levők nagy gaudiumára.

Nahát ez már mégis csak nagy fümigálása volt az egész nemcs csizmadia céhnek. Ember ilyet még nem élt, Sesztákat is elfutotta a méreg és tüstént megtörtént a rettenetes kázus. Ugylátszik, hogy agyára futott a vér Sesztáknak, hogy ott azonyhelyt holtan terült el. A fránya asztalos, persze, azonnal kereket oldott, a halott csizmadiát meg hazavitték.

Borbála asszony, a feleség, nagy sópánkodással fogadta a gyászos menetet, mely férjét a kocsmából ily szomorú állapotban hazaszállította. Ámbátor mindjárt nem is tudta, hogy mi történt. Hiszen nem az első eset volt ez, hogy az urát így kellett hazacipelni éjszakának idején. De hát emnyire még nem volt oda egyáltalán soha sem, a szegény pára.

Harmadnapra el is temették. Szép temetése volt, mint illik egy csizmadiacéhbéli mesteremberhez. A szolgálmester bejárta az összes mestereket és „kiparancsolta” őket a temetésre. Mert a temetés napján a környéken sehol sem volt vásár, hát egytől-egyig ott is voltak, amint azt a szokás és nemkülömben az illendőség megkívánja.

A pap kiénekelt, a kántor elbucszuttatta, a feleség elsiratta. Leeresztették koporsóját a sírgödörbe. Erre tanu van akárhány. Ott vannak elsöbben is a halálmadarak, akik leeresztették a koporsót. Azok megmondták, hogy a halott benne volt a koporsóban, hi-

szén még azt is látták, mikor rászögezték a fődét. Tulajdon két szemükkel netek rá Sesztákra, amint csendesen ott fekdtt keresztbe tett kezekkel.

Mégis, harmadnapra furcsa hírek keringtek a városban. Hogy a Seszták hazajár.

Már többen látták éjfel tájban a háza körül egy fehér alakot motozni. Mások meg azt beszélték, hogy reggelintek kecskenyomok lehet látni az özevgy háza körül. Valaminek kell lennie a dologban. Nem sutog a haraszt, ha a szél nem fújja...

A csizmadiák azt mondogatták, hogy bizonyosan azt a fránya asztalost, aki annyira megmérgecsitette Sesztákat, azt jár haza nyomni — boszúból!

— De hát akkor mit ólálkodik a feleség ablaka alatt? — kérdezték mások.

És valóban! Nem hiába volt a mende-monda. Egyszer az egyik bakter, aki véletlenül egy éjjel arra ment, csak hallja, hogy valaki bezörgött az ablakon és nyöszörgő hangon mondja:

— Báb, Báb, nincs nyugvásom a sírban. Négy forint harminc krajcárral tartozom a Vörös Ökörnek. Vidd el, fizesd ki neki...

Özevgy Borbála asszony megrémülve furta fejét párnájába, hogy ne hallja a földöntúli panaszos hangokat és erősen megfogadta magában, hogy hónap reggel már, bár hol is veszi a pénzt, de kifizeti azt az adósságot, szegény ura hadd pihenjen békességben a sírban.

Mig az özevgy odabent így fogadkozott magában, azalatt a bakter, nagy elszántsággal, Istennek ajánlva lelkét, megragadta a fehér lepedőt és hirtelen lerántotta a kísértről.

Hát Isten bocsásd meg bűnömöt, ki nem áll ott a maga élő valóságában, arca megvilágítva a holdfénytől, mint maga a Vörös Ökör kocsmárosa...

a barlang életét a maga teljes egészében kutatva ismertet meg, s a különben holt részleteket s azok kölcsönhatásait közös élővilágességbe tudja összefoglalni. A munka az egyetemes élettan nyeresége, (bedeutsam für die allgemeine Ökologie.)

(Befejező rész következik.)

KÜLÖNFÉLÉK

— **A Lévai Nőegylet népnüppélye** ma d. u. lesz a kácai sporttelepen. A kedélyes nyári kerti mulatság sikerültnek ígérkezik. Kezdeté 2 órakor, műsor kezdete 5 órakor. Könyörtőlünk az arvákot!

— **A magyar tanítók kongresszusa** f. hó 4-én d. e. 9 órakor nyílik meg a várososhaza nagyeremben.

— **Kulturális Barsendréden.** A római kath. hitközség Péter és Pál napján az iskola 25 éves fennállását és Beluchné Stróbertz Gizella tanítónő negyedszázados tanítói működését ünnepelte. A gyermekkar „Ima” című éneke után az iskolaszék díszgyűlést tartott. Dr. Bargár György esperes plebánus, egyházi elnök mélyen szántó gondolatokkal tartalmasan vizsgálta a lelki élet szükségleteit, a szellem megkívánt táplálékát s azok előállításában az iskola nagyjelentőségű munkáját. Hálát ad az Istennek, hogy ezen iskola negyedszázados munkájában hivatását úgy az egyházi, mint a világi hatóság elismerésével tette meg s a társadalom melegegészt, a szülők és tanítványok háláját érdemelte ki. Ezt elérte a 25 év előtt, a minden igényeknek megfelelő iskolai épület felállításával s a másodtanítói állás megszervezésével. Közönséget mond mindazoknak, akik az iskolapüllet létrehozásában s az iskola hivatásának teljesítésében résztvettek. A hitközség háláját tolmácsolja elsősorban Barsendréi közönségnek s akkori vezetőségnek, képviselőtestületének, előjáróinak, hogy ezen alkotásokat nagy áldozatkészségével lehetővé tette, továbbá az akkori iskolaszéknek, hogy fáradozásával az iskolát megépítette és a hitközség adózott polgárainak nagy áldozatukért. A nagy számú jelenlévő kitörő éljenzése között köszönti a jelenlévő Barsendréi 25 év előtti plebánusát, a kilencvenedik évét betöltő Fába Simon szentszéki tanácsost, aki bölcs irányításával és nagyszabású szervezéssel minden erőt összhangban egyesített. A díszgyűlés nagy lelkesedéssel az iskola védnökévé választotta. Elismeréssel emlékezik meg Bakó Kálmán — a 25 év előtti iskolai gondokról, a felépítésben tett őnzelen fáradozásairól s a díszgyűlés az iskolaszék tiszteletbeli világi elnökévé választja. Közönséget mond a tanerőknek az építkezésben, a megszervezésben tett fáradozásért és a becsületes tanítói munkájukért. Üdvözli a negyedszázados tanítói munkáját jubiláló Beluchné Stróbertz Gizella tanítónőt, hangsúlyozván azt, hogy ő nemcsak családjának, de iskolájának is mindenkor gondos édesanyja volt, áldáson tanított, nevelt. Erre Zachar Ádám lelkéri plebánus az egyházi hatóság üdvözlését, elismerő iratát nyújtotta át. Nemesek az egyházi hatóság kitükköltjének jelent meg — ugyan — hanem mint tanító szülőknek gyermeke szívesen s ugallatára jött az iskola és tanítói munka örömmünnepe. Közvetlen, szép szavakba öltött gondolatai nagy hatást keltek. Beluch Imre úgy maga, mint a felesége nevében megindultan mond köszönetet az egyházi és világi hatóságoknak, az iskolaszéknek, a szülőknek, az iskolával összhangban álló vállaltott közreműködésükért, hangzatosan főképp az iskolaszék egyetértő munkáját, 23 évi barsendréi működése során minden iskolaszéki határozat egyhangú volt. Ezt s az iskola eredményes munkáját azon bölcs vezetésnek tulajdonítja, ami Fába Simon és később dr. Bargár György kiváló érdemeit adja. Meleg szeretettel üdvözi a távolból is eljött tanítványokat s az iskolaszék nevében díszes emléklapokat nyújt át az iskola védnökének s a tiszteletbeli világi elnöknek s emlékképet az iskola volt tanulóinak. A díszgyűlést követte: „Huszonöt év előtt” című allegorikus előadás Szabó S. Zsigmond át-

dolgozásában, amit a vegyes kar üdvözölő éneke fejezett be. Utána megható jelenet folyt le. Citorik Gyula, iskolaszéki kar kérte át a szinpadot s a függöny felgördülésére szebbnél szebb virágcsokrot tartó csoport tűnt elő, hogy a hálás tanítványok nevében köszöntés a jubiláló Beluchné, Stróbertz Gizella tanítónőt. Szem nem maradt szárazon, amidőn a megindultágtól elfogódott Lehoczky János, barsendréi birtokos kézentartva kis fiacskáját, megszólalt. Huszonöt év előtt, mint kis fiú, virágcsokorral, elfogódottságában félig elmondott verseikével köszöntötte a tanítónőjét, most fiacskájával együtt nyújt át csokrot — nem verseikében, — közvetlen szavakban adja a maga, az összes tanítványok nevében és egy ezüst koszorús lapot meg egy ezüst babérágat nyújt át a jubilánsnak. Majd a kis Valéry Gyuszi, azután Vámos Marika, a művészeiben szavaló Citorik Toncsi polgárista s végül a gyönyörű kiejtéssel szóló Varga Ica mondták el megható köszöntőjüket. A meglepődött tanítónő könyező szemekkel köszöntte meg a meleg üdvözléseket. Ezután a női, majd a férfi kar népdalokat adott elő. Utána kicsinyek vonultak fel egymásután verseikkel. Érdekes előadásokkal megkacagatták a közönséget, közben a gyermekkar az édes anyai szeretettel szóló éneket adta elő. Áldomásul a főzöskola vizsgálott le. Az ünnepélyt a gyermekkar indulója fejezte be. Este a templom tornyából a vegyes, férfi és női kar énekei hangzottak fel. Végül szép tűzijátékban gyönyörködött a ünneplő falu.

— **A barsi ref. egyházmegye lelkesgyűlése** a napokban Lévaiban Patay Károly esperes elnökletével értekezletet tartott. Az esperesnek az egyház és szociálpolitika körébe vágó nagyhatalú megnyitóját után Szinay Sándor földink, nagybíródi lelkész mondott áhítatos imát, majd Holló Géza ubjarsi lelkész a lelkesek továbbképzéséről tartott figyelemmel hallgatott előadást, melyből kifolyóan a lelkeszerteleket elhatározta, hogy a legkülönbözőbb szakokból egyházmegyei lelkészi könyvtár alapít Léva székhelyén, amelynek költségére lelkészenként fejenként évi ötven koronát szavaztak meg. Egyben elhatározta, hogy megkeresi Szilovenszki összes lelkészgyűléseit, hogy csatlakozzanak ezen kultur akcióhoz, amely esetben a lévai egyházi könyvtár országos jellegűvé szerveződhetne meg. Utána Kovács Károly bori-i lelkész a beismiszi gyakorlati megvalósításáról tartott értékes előadást, amelyben kidomborította azt a korszerű kérdést, hogy miként tevékenykedhet a lelkész és a tanító az egyház és iskolán kívül a falu társadalmi, gazdasági és olyanynyira szükségese morális fejlődésén. Majd Antal Gyula lévai lelkész indítványára elhatározták a szégyen egyházakat segízésül alap létesítést. Végül a tisztújítást ejtettek meg. Egyhangúan elnökévé választották Szabó S. Zsigmond bajori, alelnökévé Szinay Sándor nagybíródi, jegyzővé Veress László alsóváradi lelkészt.

— **Az inségbizottság közleménye.** Az 1932. június 13., 20. és 27-iki és július 4-iki dátummal ellátott állami élelmiszerjegyek július 8-án lesznek a városi pénztárnál beváltva. Tájékoztatásul közöljük, hogy az állami élelmiszerjegyek értéke azok átadásakor nem lesz a városi pénztár által kifizetve, hanem az ellenértéket a városi pénztár consignatőrája alapján a kerületi hivatal fogja az egyes kereskedőknek kiutalni, illetve kifizetni postacsekk utalványon.

— **Házasság.** Velics Imre m. kir. őrnagy és Gyapay Iloka múlt hó 25-én Budapesten házasságot kötöttek. (M. k. é. h.)

— **Aranymennyező.** Koncez Lajos köztisztelőben álló lévai polgár és neje szűl. Molnár Rozália június 19-én ünnepelt házasságát ötvenéves évfordulóját ezalatti körben. A rokonok és jóbarátok szerettel köszöntötték az aranymennyezős házaspárt.

— **Vöröskereszt ünnepély Szklenőfürdőn.** A csehszl. vöröskereszt ubányai szervezete f. hó 17-én Szklenőfürdőn szórakoztató nyári ünnepélyt rendez; külön délelőtti és délutáni program. Este színelőadás és táncmulatság. Részletes műsort a jövő héten közlünk.

— **Doktorrá avatás.** Az elmúlt napokban a pozsonyi Komenský-egyetemen két földinket avattak doktorrá: Bándy Lászlót az orvostudományok, Heimann Alfrédet a jog- és államtudományok doktorává.

— **Gyászhr.** A Vojtás családra ismét súlyos gyász borult. Péter-Pál napján helyezték Kőrömcobányán örök pihenőre öv. Flachbartné, született Vojtás Vilma hűlt temét, aki életének 44. évében, súlyos és hosszú szenvedés után hunyt el. A megboldogultban Vojtás István Léva város titkára szeretett nővérét veszítette el, akit két fia is gyászol.

— **Kedvezményes utazás.** A lévai állomásfőnökség közli: A vasútiügyi minisztérium a 33% kedvezményes menetdíj vasúti jegy kedvezményt kiterjesztette olyképen, hogy az elutazás tetszészerinti napon f. hó 2-től 6-ig a visszautazás f. hó 2-től 7-ig 12 óráig lehetséges.

— **Kirándulás.** A lévai rk. fiúiskola 32 tanulója Forgách Mihály tanító vezetésével kirándult Barsendrére. Az iskola udvarán felállított szinpadon a cserkész életből s az iskola élményeiből vett darabokkal, továbbá szép karban előadott énekeikkel gyönyörűdtek az endrédi iskolások és szülők. Utána versenyekkel, játékokkal vígan töltötték az időt. A barsendréi szülők megvendégelték őket, a barsendréi tanulók kis előadásokkal és énekekkel viszonzták a kellemes szórakoztatást.

— **Tanonciskolai növendékek jutalmazása.** A Lévai Casino jubiláris alapítványának kamata évről-évre a helybeli kereskedő- és iparostanonciskola egy-egy kiválóbb tanulója között osztódik meg. A Casino választmánya az első helyen ajánlottaknak ítélte oda az 50–50 koronás jutalmat. Jeldőve voltak a kereskedő tanonciskola részéről: Veivart Béla, Hochberger László és Guba László. Az iparostanoncok közül: Jedlicska József, Huszar Mihály és Racz András 30–30 Kc. jutalmat kapnak: Balázs László, Hrabieck Ed., Huszar Mihály, Krick Lajos, Magyar László. 25–25 Kc. jutalomban részesülnek: Banyasz Lajos, Dohany Ernő, Kustyek Lajos, Protivoda László, Racz András, Romanik Pál, Szirota István, Urban Lajos. 20–20 koronát kapnak: Agárdy György, Dameter András, Farkas János, Gal Lajos, Gremán Lajos, Liptak Lajos, Novaty László, Peck Hugo, Sors Ernő és Tóth László. Veivart és Jedlicska részére a jutalmat a városi tanács fogja kiutalni, a többiek a jutalmat még ma, vasárnap d. u. 2–4-ig megkaphatják, ha azért személyesen jelentkeznék, Gyűrky u. 4. sz. alatt.

— **Díjkiugrás lesz ma d. u. 2 órátkor** a Ker. Munkásegyletben, ahol minden játszó nyer. A tagok és azok vendégeit meghívja a vezetőség.

— **Babiloniai írott emlék az első ember bukásáról.** Chiera Eduard, a penzylvániai egyetem assziológiai professzora megfejtette egy babiloniai írásos táblácska szövegét, mely a Krisztus előtti 2100. évből származik és az első ember bukásával foglalkozik sok tekintetben hasonlóan, mint az ó-testamentumban megírva van. A szöveg az Isten és ember között lefolyt dialógus alakjában íródott. Mint ahogy a biblia beszél a tiótt gyümölcsöt, az ember engedelmességéről, kiutasításáról a földi paradicsomból és az ember dologra való utalásáról, épen olyan az említett babiloniai táblácska meséje is. Az Isten önvédelemből utasította ki az embert, mert hasonló akart lenni az Istenhez, nem pedig, hogy az engedetlen megbüntesse. A táblácskán nincs szó a kígyóról mint kiserőről, de helyette a becsületes jó barától, az ember tanácsadó-járó beszél. Ez a tanácsadó változott át kígyóvá az ember bukásáról szóló későbbi verziókban, melyek az ősi szíriai szövegből keletkeztek. E táblácska arról tanuskodik, hogy az ó-testamentum meséjét a babiloniacs inspirálták. A kérdéses táblácska valószínűleg a Nipur-templom bibliotekájához tartozott, melynek romjai alatt találtak számtalan, eddig még meg nem fejtett táblácskával együtt.

— **A betegsegélyzők nem vehetik igénybe a bíróságot adatheszterzés céljából.** Prági jelentés szerint, az 1921-ben kelt 221. számú törvény 255. paragrafusa a hivatalokat, bíróságokat és nyilvános intézeteket arra kötelezi, hogy a biztosító intézetek kérésére a biztosítás végrehajtásához szükséges fontos adatokat szerezzék be. A törvény ilyen rendelkezései alapján az egyik Prága környéki betegsegélyző intézet felkérte a kerületi bíróságot, hogy idézzen be és eskü alatt hallgasson ki egy gazdát arra vonatkozólag, hogy mi az évi fizetése alkalmazottjának. A kerületi bíróság hajlandónak is mutatkozott erre, de a földmives a határozat ellen fellebbezett. A betegsegélyző intézet a legfelső bíróság elé vitte az ügyet, amely most a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: „A betegsegélyző intézet a törvény 255. paragrafusának határozatait tulajdonképpen értelmezi, ha felteszi azt, hogy a bíróság kötelezve van arra, hogy a betegsegélyző intézetek valamennyi kérésének eleget tegyenek. A bíróságok hatályossága korlátozva van. Az adott esetben bíróság előtt esküvel történt kihallgatás feltételezéséről van szó. Polgári jogügyekben a bíróság ez az eljárást vitás és vitán kívüli esetekben alkalmazhatja. Vitás esetekben csak a bizonyítékok alátámasztásáról lehet szó. Az ilyen esetről az adott esetben nincsen szó. Vitán kívüli esetekben a kihallgatás csak akkor lehetséges, ha a bíróság rendel el azt, hogy döntése számára alapot nyerhessen. Ez az eset sem fogart fel, miután a betegsegélyző intézet a kihallgatást saját céljaira, nem pedig bírói döntés céljaira kérte. A kerületi bíróság a bíróságok hatásköréről szóló rendelkezések értelmében nem volt illetékes arra, hogy a betegsegélyző intézet egyszerű kérésére a kívánt eskü alatti kihallgatást keresztülvégezze. A fellebbezést ennek megfelelően vissza kellett utasítani.

— **A sertesállomány összeírása.** A földművelésügyi miniszterium intézkedésére az évtől kezdve a sertesállományt a köztársaság területén kétszer fogják összeírni és pedig január 1-én és a július 1-én állapot szerint. A számlálást serteszámláló biztosok fogják végezni. A járási hivatal a számlálókat közvetlenül a statisztikai hivatalhoz továbbítja.

— **Elkészett az aratás.** Péter-Pálkor a mi vidékünkön rendszerint már láthatók a learatott gabonából rakott félkeresztek. Az idén azonban a késői kitavasodás miatt az aratás elkészt mintegy másfél héttel s a gabona érése szerint ezalkalommal az aratást nem szokás szerint árpával, hanem a jelek szerint az idén előbb sárguló búzával nyitják meg.

— **A francia papság a táncórlélet és a sportdrvaságok ellen.** A táncórlélet és a sportlélet ellen a francia papság energikus lépésekre szánta el magát. Egész Franciaországban nagy a felzúdulás a sportdrvaságok ellen. Az egész ország tapsolt mikor nemrégiben a bordeauxi törvényeszk több esztendőre ítélte egy rugbójátékost, aki halálra rugta ellenfelét. A szószékről a papság gyakran szóváltási a sport elfajulásait. Jelenlő, hogy a papság állásfoglalása ellen mai napig egyetlen tiltakozás sem hangzott el a sportgyesületek részéről, mert mindenki érzi, hogy a papság akciója nem a sport ellen, hanem a tömegsport elfajulása ellen irányul.

— **Az autövetető nem felelős a gyalogjáró vigyázatlanságáért.** A legfelső bíróság egy esetből kifolyólag úgy döntött, hogy az autó vezetője nem felelős olyan baleset következményeért, melyet kizárólag a gyalogjáró vigyázatlansága okozott. A gyalogjárónak kötelessége megfelelő figyelmet fordítani az utcai forgalomra. Az autó vezetőjének azonban ilyen esetben is mindent el kell követnie, hogy a balesetet megakadályozza.

— **Rendelet a zászlók használatáról.** A belügyminiszterium rendeletet adott ki a járásfőnököknek, melynek értelmében a járásfőnököknek magánjellegű zászlók hordását és kitűzését csakis akkor engedélyezhetik, ha azok mellett az állami zászlót is hordják, vagy kitűzik. E rendelet szerint a

község, egyesület, vagy egyház zászlaja mellett mindig az állami zászlót is ki kell tűzni, vagy hordani. Az állami és középületeknek csakis az állami zászlót szabad kitűzni. Ha egy egyesület, vagy társaság saját zászlóval rendelkezik és azt az általa rendezett ünnepeket és a menet élén hordani akarja, vagy pedig épületeknek kitűzni, az állami zászlót is ki kell tűzni, vagy pedig a menet élén vitetni. Bérálás alkalmával a pápai sárga-fehér zászló mellett ugyancsak kitűzendő az állami zászló.

— **Nem kívánhat többé boldog újvet a levélhordó.** A postaügyi miniszter a jövőre nézve megtilta a levélhordók, általánál a posta és táviráda alkalmazottjai karácsonyra vagy újvetre gratulációs látogatásokat tegyenek és gratulációs lapokat osszanak ki a közönség körében, amiért azután pénzájándékok várnak, sőt gyakran követelnek is. A tilalmat megszögök ellen szigorúan fognak eljárni.

— **Hazug anekdoták.** Ki ne hallotta híret annak a kapuvánál-historiának, mely állítólag Lauka Gusztávnál, a múlt század kedves humoristájával esett meg. Lauka amolyan éjjeli bagoly volt. Későn jött haza, de következetesen elefejtett kapuvánzt fizetni a pesti házmasterének. Egyszer az mégis megszokta a tréfát s mikor Lauka becsengetett, kiszólt neki, hogy nem ereszt be, ha előbb be nem csusztatja a spargeldet a kapu alatt. Lauka — mit tehetett? — becsusztatta. De alig, hogy a kaput kinyitották, ő beült került s kipenderítette a házmaster az utcára, becsapva orra előtt a kaput és kijelentette, hogy addig be nem ereszt, míg a kapu alatt vissza nem csusztatja a spargeldjét. Az anekdota jó volt, csak éppen, hogy nem volt új. Megirta már a tizennyolcadik század végén megjelent anekdotás könyvében Decsy Sámuel uram. Csakhogy a történet persze nem Laukáról szól, mert az akkor még meg sem született. Sok hazug anekdota adnak sajtó- és sajtó-már régi időkől fogva. Ilyen az is, hogy az alexandriai híres könyvtárát Omár égette fel. A valóság az, hogy az alexandriai könyvtárnak már kétszáz évvel Omár születése előtt haramva sem volt. Ismeretes az anekdota Sullyról, IV. Henrik francia király miniszteréről. Audenciára jelentkezett egyszer, de a király kiütente, hogy lázas, nem fogadhatja. Sully már ismerhette az eféle betegségeket. Várt és kis idő múlva látta, hogy mélyen lefátyolozott zoldruhás nő lép ki s tűnik el gyorsan a király lakosztályából. Akkor újra bejelentette magát s a király buszusán, ezekkel a szavakkal fogadta: Mit akar? Nem halotta, hogy lázas vagyok? — Hogyne halottam volna, felség, de a láz éppen most ment le a lepcsőn zold ruhájában. Ezt az anekdotát megtalálni, némi eltéréssel, már Piutarchosznál. IV. Henrik mondotta állítólag, mikor elhagyta református hitét és katolikus lett, hogy: „A korona megér egy misét” (vagy: Páris megér egy misét). A valóság az, hogy a protestáns Sully mondotta ezt, amikor királyja azt kérdezte tőle, hogy miért nem megy misére úgy mint ő? A híres mondásnak így mindjárt más értelme van, tudnillik az, hogy a korona ugyan megérhet egy misét, vagyis vallásváltoztatást, de az egyszerű minisztert semmi sem ösztönözheti ily áldozatra. XIV. Lajos mondotta állítólag: „L'état c'est moi!” (az állam én vagyok). — Valóság szerint nem is mondhatta, mert amikor mondotta volna, még politikai tanitómesterének, Mazarin bíbornoknak gámsága alatt állt és nem valószínű, hogy kedve vagy bátorsága lett volna olyan önhitt nyilatkozatra.

— **Tízseter.** Hétlőn hajnali öv órákor meg nem állapítható okból kigyulladt Galambos Jánosnak a Ladányi uton levő szerbkerjén felhalmozott takarmány. Ugyancsak egy szinben volt elhelyezve ott Bartal István gépész cséplőgépe is, amely szintén a tűz áldozata lett. Galambos kára 18.000, Bartalé 35.000 Ké. Biztosítva volt.

— **Öngyilkosság Bábban.** Dódk Sámuel 22 éves báti cipész két hónap előtt benősült egy ottani családba. De ugyátszik, hogy nem volt a fiatal házaspár megelégedve az élete sorsával. Egzaltált természetére vall,

hogy többször mondogatta, hogy „meglátjátok, hogy milyen emléket fogok magam után hagyni.” Fenyegetését most beváltotta. Délután meg segedkezett a család munkájában, majd a kocsiszinbe ment, ahol megkésztette előre egy töltött vadászfegyvert. Az ifjú férj a fegyver csövét a szájába illesztette és el-sütötte. A golyó a koponyáját ütötte át s nyomban halált okozta.

— **As Orient Kínóban** ma, vasárnap d. u. 4 órákor olesó népeleodás: Az utolsó percben, Buck Jones a főszerepben. Este utolsó előadási a legújabb nagy német hangos és énekes vizigjáték: És az a fődoglog. Harry Liedtke, Nora Gregor, U. Grabley és O. Waiburg, ez a pompás művész társaság a főszerepben. Hétfő, kedő, szerda: a vig-ság igazi mesterműve, Éjen a szabadság, két szökött feyengc kalandjai. Kedden népeleodásul: Társadalmi botnyai, Kréma. Szerdán népeleodásul: Harc a mozdonyon, kalandor dráma, Rex Ball a cowboy királyal a főszerepben.

MAGYAR UGARON címen adta ki első verses kötetét Csontos Vilmos, a lapunk és más lapok hasábjairól is ismert fiatal költő. Ez a kötet kedves meglepetés lesz azok számára, akik lelkeből a modern világszemlélet nem ölte ki az ősi hitet. A versek egy fiatal lélek tehetséges színtéprőbálgatásai, melyek biztató jövőt ígérnek. Nem ártott volna, hogyha az írójuk nagyobb önkritikát gyakorolt volna a versek összeválogatásánál, mert tudjuk, hogy ezeknél jobb verseket is írt a szerző, amelyek egy-egy lapban már olvastunk. Ugy látszik, hogy ezek az újabbak. Különösen azok a versek maradhattak volna ki a füzetből, amelyek erősen érik az idegen hatás és az utánérzés. Azonban azok a versek, amelyekben a szerző a saját életének őszinte hangjait, benső igaz érzéseit vetíti papírra, igazán kedvesek, gyakran meghatók. Néhány igazán szép verset találunk azok között a versek között, amelyekből a garamenti magyar föld levegője árad az olvasó felé és amelyek a magyar lélek egyszerű önkéntelen megnyilatkozásai. Így: *Erre is arra is, hol a Garam halkán*

Megbujva folydogál, bánatos szavakban
Fájó sóhajtás járja a mezőséget.

Vagy:
Néma éj lett, csillag se gyul, felhők szálltak
A szép tavaszi napok is őszre váltak
Hervadt levegő, sárga levél hullt a fáról...
Szegény magyar
Nem álmódott soha ilyen éjszakáról.

A magyar kisebbségi sorsnak minden szomorúsága és bánata zokog a költő lelkében, mikor így énekel:

Magyar műhelyekben lehallt kalapácsok
Fáj: télenségre kárzott karok!
Jaj, de fogott rajtunk a turáni átok
Jaj, de zokoghatott szegény magyarok.

Hová lett az ősi vág, akarás, álom
Hová lett az élet, játszi unokám
Mig a magyar ugar borus csendjét járóm
Felem ásitokom üres, nagy szobák...

Meglepdőn kedvesek azok a versei is, amelyekben a saját munkás életét énekl meg. Az egyszerű sorok érző szívből fakadó őszinteséggel megkapják az olvasó lelkét.
Arnyek, piszkos falak... Künn napstés
Rajtam a műhelyszag, mint száz ütés

Mig künn virágzó akác bólogat:
Nekem a gyalu sr bus dalokat...

És ezek a bus dalok a verskötet leg-szebb részei.

De találunk szép sorokat azon verseiben is, amelyekben a szerelem meleg tüze mellett mereng:

Valakit egyszer virágnak hittem
Es megőntöztem a könnyeimel...
— Csak ez volt az egész...

Csontos Vilmos első verskötetét olvasóink figyelmébe ajánljuk. Az izléses verskötetet Nyitrai és Tarsa nyomta Léván. Kapható ott és a szerzőnél Garamszállban. Ára 8.— Ké.

Keoskeméti oltó viasz, fa per-metezők: Dendrin neo Dendrin és dohány kivonat. Állat tápporok: Pekk stb. Sebkhöző szerek, haskötő, sérvkötő és gummiharisnyák. Foto és optikai cikkek. Cosmetikai különle-geségek egyedül nagyban raktára PICK ENDRE medicinal drogeria Lovice.

Kozmetikai intézet. Dr. FELDMANN MIKSÁNE. Egyéni arcápolás. Hajszájak végleges eltávolítása. Modern kezelés mindenemű szépséghibára „Cosmetique Individuel” Mártonffy u. 18.

Már régóta vár a beteg emberiség egy hatásos szerre gyomor és bélhurut, gyomorfekély, epekő, cukorhaj ellep. Az újonnan felfedezett „FATRA” ásványvíz gyógyereje ezeknél a betegségeknel csodás határu. Le-rakat: KORONA gyógyszerár Levice (Léva.)

Sponer gyári lerakat ajánlja ki-tűnően bevált sportingek sorozatát. Modern szövetekben KÉ 15-től feljebb. Pjama és ruha selymek, modern csikos minták 4 90 és 7-50. Női panama ruha sorozatok egységes leszállított áron 7-50. SPONER Levice.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1932. június 25-től, — 1932. július 2-ig.

Születés.

Rakota József. Sugár Mária leánya Anna, Gizza. — Ragács László, Gál Etel fia László. — Kovács Ferenc, Vrzala Margit fia Lajos, Ferenc. — Lehocky Erzsébet fia Gyula, Imre. — Zachar Valéria leánya Valéria.

Halálozás.

Özv. Bóna Andrásné Szebechlepszky Mária 56 éves. — Eliás Ilona Teréz 10 napos. — Zachar Valéria 1 napon aluli.

SPORT.

Rovatvezető: BOROS BÉLA.

Selmecbányai A. C.—LTE 4:0 (1:0). Vasárnap Selmecbányára rándult LTE csapata és az ottani kis pályán súlyos vereséget szenvedett. Selmecbányai csapata jó futballt játszik és a győzelmet, ha nem is az elért gólaránnyal, de feltétlenül megérdemelte. LTE Martinovics helyén tartalékkal állt fel, Gábris is hiányzott, kinek helyén az ifjúsági Dohány kiválóan védett.

LTE—PTE Pozsony 3:2 (1:2) bíró: Grünfeld Pozsony. LTE csapata Gábris, Újváry és Ocsáki helyén tartalékokkal (Widder, Kovács II, és Vizi), mind a PTE szintén 4 tartalékkal állt fel. LTE a játék folyamán nagyrészt fölényben volt, azonban csatárainak lövőképzetlensége folytán éppen csak biztosítani tudta a győzelmet. Az első gólt PTE szerezte olyképen, hogy Widder egy kapu felé guruló labdát elnézett és az a felemelt lába alatt a kapuba vándorolt. Hends miatt megtélt 11-ből Molnár védtelenül sarkos lövéssel kiegyenlített. Majd ugyan ő faultolja Ménesit, a megtélt 11-est Ménesi a vetődő Widder mellett biztosan helyezi a hálóba. A második félidőben Steiner beadását Martinovics védtelenül értesítette, míg a győztes gólt Tóth kórneréből Steiner fejtette. A mérkőzés igazi sasonyvegi hangulatban folyt le és mindkét csapaton meglátszott, hogy már pihenésre szorul. LTE-ben kiválóan játszottak: Pálffy, Martinovics, Vizi, mint center és Tóth, kinek minden lefutása veszélyes volt. A bíró egy-két kisebb hibától eltekintve, nagy körültekintéssel vezette a mérkőzést.

Ma d. u. LTE csapata Ipolyháson fog mérkőzni az IFC-vel. IFC a középkerületben Losoncz után a második helyet biztosította magának, szóval ugyanazt a helyezést érte el, mint LTE a pozsonyi kerületben, így tehát érthető az érdeklődés, amely a két régi rivális csapat újabb találkozását kíséri. IFC csapata lelkes, kiegyensúlyozott együttes, azonban az elmúlt héten nem tudni mi okból 7:2 arányú vereséget szenvedett az ÉSE-től. Ez a vereség fogja sarkalni a csapatot, mely minden bizonnyal kiakarja köszörülni a hírnevén esett csorbát. Hisszük, hogy LTE csapata is át fogja érezni a mérkőzés fontosságát és ennek megfelelően szép játék után győzelemmel tér vissza.

Kálnán KFC—SztK 2:1 bíró: Vilček. (SztK e mérkőzést megvonta.)

Léván Törekvés—UTE 2:0.

Ma Kálnán d. u. 5 órakor KFC—Voj. XI. bajnoki bíró: Kosztolányi.

Ma Losonczon a középkerület bajnoka a LAFC és az északi kerület bajnoka a Kassai Törekvés S. C. országos elődöntőt játszanak, melynek bírāja rovatvezetőnk lesz.

Miként már jeleztük, kedden Cirill és Metód és szerdán Husz ünneppén fog lefolyani az LSE által LTE rendelkezésére bocsájtott ligeti tennisz pályakon az 5 város közötti tenniszmerkőzés, az LTE vándorsereglőit, melyet a mult évben a Komáromi FC csapata nyert meg. LTE tennisz szakosztályának agilis vezetősége mindent elkövet, hogy a verseny sportbelileg a legteljesebb mértékben sikerüljön. A versenyen két férfi egyes, egy női egyes, egy egyes-páros és egy férfi páros szerepel, minden egyesület, minden egyesülettel játszik, úgy hogy a mérkőzések mindkét napon reggel 8 óratól este 8 óráig az ebéd szünet kivételével állandóan tartanak. A következő csapatok indulnak: Komáromi SE, LTC Nitra, Ersekújvári SE, Párkányi TE, LSE és LTE. A mérkőzés LTC Nitra és az LSE csapatai között dől el, de úgy a KSE, mint az ESE csapata is felőrlhet az első helyre. 20 tagu vedőnkésg áll a verseny élén, ami már magában is nagy erkölcsi sikert jelent. A versenybírósg elnöke Bárczy Oszkár a csl. Magyar Tennisz Szövetség elnöke, Weisz Gyula az LTE elnöke és dr. Bánai Zoltán az LTE tennisz szakosztályának vezetőjéből áll. A verseny főintézői Weisz László és Frúhauf István. Szerdán este 9 órakor a Stránský-féle étterem összes helyiségeiben ünneplés díjkiosztás lesz, melyen vendégeket szívesen lát a tenniszszakosztály.

A „hét hóse” Widder Jenő, aki korát és test-súlyát meghazudtoló rugékonysággal állott LTE futball csapatának rendelkezésére akkor, amidőn ama dilemma előtt voltak a vezetők, vajjon ki is védjen az utolsó bajnoki mérkőzés alkalmával. Widder lelkes sportember, aki az első felszólításnak örömmel tett eleget és megmutatta, hogy a régi sportgenerációból nem halt ki a lelkesedés és példavá szolgált azoknak az ifju játékosoknak, akik azt hiszik, hogy a futballsportot lelkesedés nélkül is lehet űzni. Ilyen lelkes sportférfiakra van szükség a leveai futballspornak, akik mindig akkor állanak a küzdőterre és teljesítik feladatukat, amikor és ahol arra a legnagyobb szükség van. Widder véde-sével követendő példát mutatótt az összes játékosoknak és reméljük, hogy e példát ragadós lesz.

Az LTE turisztikai szakosztálya július 5-én rendezi könnyű hegylutalvá egybekötött kirándulást a Szinyára (1011 m.) és a bacsófalvi tóhoz. Indulás reggel fél 7 órakor a főtérrel autobusszal, d. e. a Szinya megmászása, ebéd és fürdés a bacsófalvi tónál, este 8 órakor indulás vissza. Üti-költség szeményenként 20 Kc. Elemiszerről a kiránduló gondoskodik. Jelentkezések Kern Oszkár sz. o. vezetőfőn.

A „Bars” rádió műsora:

A budapesti műsornál minden hétköznapon:

- 9.30 Hírek.
- 9.45 Hangverseny folyt.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzés.
- 12.— Deli harangzó.
- 12.25 Hírek.
- 12.35 Hangverseny folyt.
- 13.— Pontos időjelzés.
- 14.30 Hírek.
- 15.— Piaci árak, árfolyam hírek.
- 16.45 Pontos idő, hírek.
- 22-23 között pontos idő és hírek.

Vasárnap, július 3.

BRATISLAVA. 9 Kat. istentisztelet. 22.25 Praha BUDAPEST. 9 Hírek, 10 Ref. istentisztelet. 11 Egyh. zene és szentbeszéd a várpalánia templomból. 14 Gramofon. 15 Földművelésügyi előadás: „A gyümölcsborkészítés” 15.45 Honvéd zenekar. 17.10 Bura cig. zenekara. 18.10 Szekesvárosi zenekar. 19.30 Sporteredmények. 19.50 Vidám vasárnapi est. 22 László Erzi hegűdi hangv.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 7 Karlsbadi zenekar. 9.15 Koudelka énekesnő. 19.30 Washington, hangjáték. 20 Slet kabare.

WIEN. 10.30 Schütz organoművész. 11 Wiener szimfonikusok. 16 A hajnburgi zenegyűléslet hangv. 17.20 Bauer zenekara. 19.40 Bécsi dalok.

Hétfő, július 4.

BRATISLAVA. 12.30 Rádió zenekar. 19 Chopin: Asz-dur ballada. 22.20 Schrammel.

BUDAPEST. 9.15 Honvéd zenekar. 12.5 Hangv. 16.10 „Amerikai nevelés” előadás. 17 Nyáry Andor novellái. 17.35 Berend szalonzenekar. 18.45 „A fűtárgyalásról” előadás. 19.15 Gramofon. 20.30 Operaházi zenekar, majd Toll cig. zenekara.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 11, 13.40, 19.05 Gramofon. 19.10 Sozonicsa, énekesnő. 19.30 Munkás daltyleglet hangv. 20.30 Ünnepi hangv.

WIEN. 11.30 Adler-négyes. 13.10 Gramofon. 19.25 Laner cseleművés. 20 Népszerű hangv.

Kedd, július 5.

BRATISLAVA. 12.05 Rádiózkor. 18 Magyar óra.

BUDAPEST. 9.15 Házikvintett. 12.05 Mándits szalonzenekar. 15.30 A „Tündérvásár” meserőjára. 17 Orbán Sándor magyar nótákat énekel Szénási cig. zenekarának kíséretével 18 „A magyar sajtó ideáljai” előadás. 18.30 A Wekerletelepi Dalkör hangv. 19.15 Berkly Lili és Gózon Gyula estje. Kísér Kurina cig. zenekara. 20.15 Broadway Boys jazz-zenekar. 21.30 Zongora-hegedűi szonáták. 22.15 A Bpesti Hangv. Zenekar. Utána: Sovánka cig. zene.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 7 Reggeli zenekar. 9.15 Weinberger énekesnyes. 9.35 Maudr dudatrió. 10 Ünnepi hangv. 16. Katonazene. 19 Cseh tanítók énekesgyűlése.

WIEN. 11.30 Silving zenekar. 13.10 Gramofon. 15.20 Hangv. 16.55 Haupt zenekar. 20 Szimfonikusok.

Szerda, július 6.

BRATISLAVA. Egész nap a prágai műsort közvetítik.

BUDAPEST. 9.15 Gramofon. 12.05 Balalajka zenekar. 16 „Csend a havason.” Novella. 17 Szalonzenekar. 18 „Irók és művészek a regényirodalomban.” 18.30 Hangv. 19.45 Farkas cig. zenekara. 20.30 Előadás a Stúdióból. „Egy kis senki”. Vigjáték 3 felv. Majd: Mándits zenekar.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 7 Reggeli zenekar. 8.30 Chvála: Keringő. 12.05 Morva tanítók énekesgyűlése. 13.05 Pollák csemlátóművész. 13.30 Gramofon. 20 Kovarsovics: Achod szabadsághősök, opera.

WIEN. 11.30 Cerdá-zenekar. 13.10 Gramofon. 16.55 Winternitz-zenekar. 20 Szimfonikusok hangv.

Csütörtök, július 7.

BRATISLAVA. 14.30 Rádiózkor. 18.20 Gramofon. BUDAPEST. 9.15 A Weidinger szalonzenekar. 12.05 Házikvintett hangv. 16 Pósa Lajosné meséi. 17 Postászenekar. 18.15 „A napfürdőről”, előadás. 18.50 Gramofon. 20 „A török északer leánya Pesten”, felolvasás. 20.25 Operaszínház. Majd: Horváth cig. zenekara.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 11 és 12.05 Gramofon. 12.30 Rádiózenekar. 13.40 és 17.55 Gramofon. 19 Rádiózenekar. 20.20 Pecsirka énekesnő. 21.25 Ondrszicek négyes.

WIEN. 11.30 Cerdá-zenekar. 13.10 Gramofon. 16.55 Winternitz-zenekar. 20 Szimfonikusok hangv.

Péntek, július 8.

BRATISLAVA. 12.30 Rádiózenekar. 18.20 Gramofon. 21.35 Srámek: Az élet dicsősége, jelenet. 22.20 Szórákzóttató zene.

BUDAPEST. 9.15 Hangv. 12.05 Hédervári cigzk. 16 „A háztartásról.” 17 „Ne félünk a házasságtól” felolv. 17.25 Honvédzenekar. 18.40 „Elfelejtett magyár írók” előadás. 19.10 „Hogy terem a nota” előadás. 20.15 A rádió külügyi meggyedőjára. 21.35 Balett-rezletek. Majd: Bura cigányzenekara.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 11, 12.15 és 13.40 Gramofon. 14.30 Szalon- és jazz-zkar. 17.45 és 18.15 Gramofon. 19 Tarka óra. 21 Suk: Vonós szerenád.

WIEN. 11.30 Falta-zenekar. 13.10 Gramofon. 16.30 Machek-zenekar. 21.30 Rothschild-négyes.

Szombat, július 9.

BRATISLAVA. 14.30 Rádiózenekar. 18 Mesék. 19 Praha. 19.50 Piskacsek: A külvárosi leány c. zenés játéka.

BUDAPEST. 9.15 Államrendőrség zenekara. 12.05 Gramofon. 16 A „Rádió Elet” gyermekjátékszórójára. 17 Bpesti Koncert Szalonzenekar. 18 Rádiomatór-posta. 18.30 Pogány zenekar. 19.30 „450.000 könyv birodalmában” előadás. 20 Endre B. női vokál-együttesének hangv. 20.35 Három egyfelvonásos. Majd: Kiss cigányzenekara.

PRAGA. 6.15 Zenés ébresztő. 11 és 12.10 Gramofon. 12.30 Rádiózenekar. 13.40 Gramofon. 18.25 Saxl Emma zong.-műv. 19.05 A délszláv akadémiai énekkar hangv.

WIEN. 11.30 Weber-zkar. 13.45 Gramofon. 16.15 Gangelberger-zenekar. 18.30 Karintiai dalok. 22.30 Kaiser tánczenekar Berlinből.

RÁDIÓ ügyekben szakember, a kiadó-hivatalunkba érkező kérdésekre, díjtalan felvilágosítással szolgál.

Gabonaárak:

Levice, 1932. július hó 2-án.

Buza	—	—	100 kgr.	140	—	142 kor.
Rozs	—	—	—	—	—	130
Árpa	—	—	—	—	—	90
Kukorica	—	—	—	80	—	90
Bab	—	—	—	90	—	95

VALUTAÁRFOLYAMOK

Barsmegyei Népbank Levice, jelentése.

	jun.	jul
	25-én:	2-án:
100 pengő	—	450—
100 osztrák schilling	—	400—
1 angol font	—	122—
1 amerikai dollár	—	33.80
100 svájci frank	—	656—
100 francia frank	—	132.20
100 líra	—	177.50
100 német márká	—	798—
100 dinár	—	55—
100 lei	—	20—

Nirovce község tanácsa

1932—1932.

Hirdetmény.

Nirovce község (Želiezovcei járás) tanácsa az 1883. évi XX. t. c. értelmében bérbeadja a községi határ II. részén, 204 kat. holdon gyakorlandó **vadászati jogot**, 1932. aug. 1-étől, 1938. dec. 31-éig terjedő időre.

A szóbeli nyilvános árverés Nirovce-n a községi bíró házában 1932. évi július hó 17-én, délután 3 órakor lesz megtartva.

Kikiáltási ár és bánatpénz 300 Ké.

Az árverési feltételek a málsi körjegyzői hivatalban és a nirovcei bírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nirovce, 1932. június hó 17.

Községi tanács.

462—1932. szám.

Hirdetmény.

Füzessgyarmat község **vadászati joga** 1932 évi aug. 1-től, 1938 július hó 31-ig nyílt szóbeli árverés a legtöbb ígérőnek bérbeadatik. Az árverés meg lesz tartva 1932 július hó 24-én délután 3 órakor az ottani jegyzői irodában, ahol az árverési feltételek közszemlére vannak kitéve. Az árverésen csak a szlovenszkoí vadászati védegyelet tagjai vehetnek részt. Kikiáltási ár 1000 ké. Óvadék 1000 ké, mely kiegészítendő a beígért összegre.

Községi tanács.**Haszonbérbeadó**

Nemčičany (Zlaté Moravce mellett) községben fekvő circa 190 m. hold kiterjedésű birtok lak- és gazdasági épületekkel (dohányszárító pajtával is) f. évi okt. 1-től. Művelési munkálatok megkezdhetők már az idei termés betakarítása után. Biztosíték kötelező. Közvetítők kizárva.

Dr. Spenglerné sz. Botka
Nová-Baňa.

Čis. jed. E. 3565/31-4.

Exekučná vec I. Národná banka fil. Levice. II. Fa Ig. Lórenz vymáhajúcej strany III. Životenské úverné ustav Pukanec. proti povinnej strane pre 16.000 Ké, 5.000 Ké, 7.400 Ké, a prisl.

VYHLÁŠKA O DRAŽBE.

Dňa 21. júla 1932. o 3. hod. popol budú v Pukanci vo veverejnej dražbe predávané tieto veci:

1. Žltý kredenc, 1. šijací stroj Singer, 1. benzín motor Lórenz mlátiacé škriňa Wichterle a kovarik, 1. šijací stroj, 1. benzín motor Lórenz, 1. mlátiacé škriňa.

Vyzvanie, acy sa podávalo, stane sa až za pol hodiny po dobe vyševedenej. Medzitým možno veci prehliadnúť.

Okresny súd v Levicach dňa 21. júna 1932.

JÁN SANDNER
za správnosť vyhotovenia
vedúci kancelárie.

BELVÁROS

legforgalmasabb utcájában 2 esetleg 3 udvari szoba (emeleteren) bérbeadó. Bővebbet NYITRAI és TÁRSA könyvkereskedésében.

Kiadó szoba, konyha vagy eladó. Csepregi u. 34.

Zongorakészítő és hangoló

JURANEK IMRE volt fővárosi zeneakadémiai szerelő részére zongorák javítására és hangolására előjegyzéseket elfogad a Bars kiadóhivatala. 12

Ház eladó Léva legforgalmasabb utcájában piac tözsomszedságában. Cim a kiadóhivatalban. 14

Modern üzlethelyiségek

nagy kirakattal és pincével kiadók. Bővebb felvilágosítás dr. MUNK ügyvédnél. 18

Havonta megjelenő és őszi idény divatlapok nagy választékban legelőnyösebben szerezhető be: DOBROVITZKY J. papirkereskedés és divatlap terjesztésében Levice. 895

Aprított tűzifa és retorta faszén, megrendelhető minden mennyiségben DOBROVITZKY papirkereskedésében Levice. 896

Utlevél vizumokat 10 kor. díjért 2 nap alatt meg szerez DOBROVITZKY papirkereskedő Levice. 887

Teljes ellátásra két iskolás leányka úri családnhoz felvétetik. Cim a kiadóban. 782

Fiatal farkaskutya eladó. Megtekinthető Kopai utca 3. 750

Két szoba előszobás modern lakást keresek aug. 15-ére a város belterületén. Cim a kiadóban. 779

Kiadó azonnal szoba, konyha, speiz vízvezetékekkel. Cim a kiadóban. 846

Kutak tisztítását motoros szivattyúval olcsón és grantáltan vállalom WEINER ZOLTÁN, lakatos mester Mángorló utca. 848

Koffer gramofon lemezekkel eladó. Cim: Daák Ferenc utca 19. 849

Tanuló sürgősen felvétetik BIROSNE varrodájába. Jókai u. 18 850

Gyenge előmeneteli diákok szlovák, német és magyar nyelvű korrepetálás vállalom. Érdeklődni lehet: Vinohrady-Kákai ut 56. szám alatt. 851

Tiszteljen meg munkájával, több értéket adok, mint amennyit kapok. GELBER Mángorló u. 20. 852

Piachoz közel háztelek szoba, konyha esetleg két szoba vagy az egész ház gyümölcsös fákkal eladó Partér 3. 853

Öreg krumpli 20—24 Ké q DEUTSCH, laktanyával szemben 854

Eladó olcsó építőtelkek beszerítve □-öle 26 Ké-ért Lévan, SZÜCS ISTVÁNNAL Ládányi u. 115 858

Szoba, konyha, kiadó Bati u. 22. 859

Eladó Lévan a ref. paróchia épülete. Bővebb felvilágosítás kapható a református lelkesi irodában 860

Ügyes utcai fagyalt elárúsító szaláléokra azonnal felvétetik MÉSZÁROS cukrász. 861

Egy egy szoba, konyha Kálnai utca 20. szám alatt kiadó. 862

Üzlethelyiség azonnal kiadó Pe-tófi utca 6. 863

Modern teljesen új ház mely all két szoba, előszoba konyha és az összes mellékkeliségekkel kiadó, ugyanott butor eladó. Egy szoba, konyha kiadó megtekinthető László utca 24. 864

Kiadó egy csinosan butorozott utcai szoba különbejáráttal Béka utca 19. szám. 866

Két szoba, konyha, kert azonnal kiadó. Barsi u. 19. 867

Szoba, konyha, speiz kiadó. Dobó u. 15. 868

UJDONSÁG!**1/2 pengős regények**

3 Kő

1. Curwood: Királycsendőr tréfája
2. Wallace: A négy igazférfi
3. Zane Grey: Napsugár a vadonban
4. Klein: Támadás Monte Carlo ellen

1 pengős regények

6 Kő

38. Leleszy: A tűzhányók völgye
39. Biggers: A fekete teve
40. Marshall: Megtorlás szigete
41. Biggers: Amit a függöny eltakar
42. Gregory: Az örök suttogás
43. Gregory: Judit a hegyek leánya
44. Thane: Szilaj szélparipákon
45. Wallace: A zöld rozsdá.

2 pengős regények

12 Kő

3. Wallace: A repülő gárda

KAPHATÓ:

NYITRAI és TÁRSA
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
LEVICÉN (LÉVAN)

Építőtelkek

az Ujmajor és az épülő dohánybevaltó mellett fekvő, Schoeller és Társa cég tulajdonát képező területen

eladók

Felvilágosítást ad:

Dr. Simek István
ügyvéd, LEVICE

Dr. KLEIN Kremnica**üdülőotthon**

július 1-től 44.— Ké kétágyas szoba
penzióár 48.— Ké egyágyas szoba
minden ill. beleértve

Hidegizgyógyint, diétikus konyha, üdő öhely
Gyermekes családok ühelyzése kedvező feltételek
mellett 80 |%-os vasuti kedvezmény.

Prospektust készséggel küld: Dr. Klein, Kremnica

Előzetes jelentés!

**KOZMETIKAI
INTÉZETEMET**

a legmodernebb és hygiénikus
berendezéssel a közel jövőben

MEGNYITOM,

ahol minden e szakmába vágó
munkát szaktudással és lelki-
ismeretesen olcsó árban eszközölök.

Schwarz Szerén Telekly utca 6. sz.

Hálók,
Ebédlők,
Antikbutorok

KOVÁCS ISTVÁN
butorlerakat Szepesi u. 3.

KINO ORIENT MOZI

Vasárnap, július 3-án d. u. 4 órakor
Szenzációs népeleődás! 1, 2, 3 Ké

Az utolsó percben

Buck Jones a főszerepben

Vasárnap, július 3-án 3/6 és 3/9 órakor

Utoljára Jac May legújabb német hangos, énekes vígjáték ujdonsága

ÉS AZ A FÖDOLOG

Harry Liedtke, Nóra Gregor, Ursula Grabley, Otto Wallburg

4-én hétfőn 5-én kedden 6-án szerdán
3/9 3/6 és 3/9 3/6 és 3/9

Ez a hangos film Párisban 1 éven át volt műsoron. - René Clair legheirősebb filmszerzőnek hangos mesteri műve

ÉLJEN A SZABADSÁG

2 szökött fegyenc vig kalandjai
Hangos hiroadó

Kedden, június 5-én délután 4 órakor

Rendkívüli népeleődás! 1, 2, 3 Ké

Társadalmi botrány Szenzációs dráma

Szerdán, július 6-án d. u. 4 órakor

Rex Bell a Cowboy király

HARC A MOZDONYON

Kalandor dráma 1, 2, 3 Ké

Léván a Főtéren

VII. 2-6-ig

VII. 2-6-ig

Luna-park

mely több elsőrangú élvezeteket nyújtó Établissements-ből áll és sok kiállításra és ünnepegeken a közönség minden igényét kielégítette, mert népies árak mellett a legszívesebb mulatságot nyújtó és a legjobb gondúzó.

LÖVÖLDE! Díjlövészet. Egész nap nyitva!

INDIAI SZÍNHÁZ. Az itteni közönségnek ritka alkalom kínálkozik, mely talán sohse ismétlődik. Ezen látványosságot látni kell!

I. PARADOX. A fejnélküli leány.

Az India csodája a jelen legnagyobb szenzációja! Itt még nem volt látható.

II. Geniális manipuláló művész

H. MORENO a szakemberek véleménye szerint egyike a legnagyobb illuzionistáknak

AUTODROM. Egész nap nyitva. Este gyönyörű villanyvilágítással! Itt a nevetésnek nincs vége! Autókarambol kizárva.

MAJOMSZÍNHÁZ Theater vivarium. Nagyon komikus! Táborszernagy! A FRITZ majom, mint Swejk lovaskatoná. Swejk lovagol az örségre. A Swejk agyon lesz löve. Swejk temetése a barátai részv. mellett.

A jelenkor legnehezebb leánya

névszerint Rosl a női kolosszus. 225 kg. súlyu, a Luna-parkban látható. Mindenütt bámulat és beszéd tárgya.

Krokodilusok és alligátorok kiállítása

40 nagy krokodilus, alligátor stb. - 350 éves óriási krokodil 30 előfiával.

Lófuttatás a körhintán. A körhinta különféle mozgó alakokkal van ellátva: u. m. ugró és hintólovakkal, oroslánokkal, tigrisekkel, jegesmedvékkel és más állatokkal. Csavaros, ugynevezett "ördöcsavaron" velencei gondolk. Minden mozog. Este mesebeli kiállítás! Hangverseny a villamos "Aurophon" játszóeszközökön, mely a legújabb slágereket játsza. Saját erőátvitel. Saját villanyvilágítás.

H E B É D L Ő K
Á L L Ó K
Ú R I S Z O B A K

STEINER JÓZSEF

BUTORKERESKEDŐNÉL LÉVÁN, BÁTI UTCA

Kellemes és olcsó szórakozást nyújt kirándulások alkalmával!

Zajtalan járás, gyors varrás,
tisztá munka, ez az előnye

a PFAFF

varrógépeknek! Előnyös fizetési feltételek!

Vadászati cikkek!
Lőpor és robbantószer áruháza.

NSU motorkerékpárok segítő motorkerékpárok és az összes kerékpár alkatrészek!!!

Szakszerű javítóműhely és kerékpár zománcozás!!!

BAROSKA J. mechanikus puskaművész

Levice. Tel. 130.

Ha villamos hálózati berendezését **váltóáramra** kapcsolták át, siessen vásárolni ennek megfelelő

RADIO készüléket!

Cserélje be elavult teleses RADIO-ját!
Legjobbak és legolcsóbbak a világhírű WESTERN ELEKTRIC típusú váltóáramu

TUNGSRAM
STANDARD

hálózati radio készülékek. - Hangszóróval komplett már 1450.— koronától kezdve kaphatók a legelőnyösebb 12 havi részletfizetési feltételek mellett!

Ugyancsak TUNGSRAM, STANDARD gyártmányban van a legnagyobb választék teleses és egyenáramu villamos hálózatba kapcsolható készülékekben is!

Antennák szerelése, akkumulátorok töltése, radiókészülékek szakszerű javítása, átalakítása villamos áramhoz a legutányosabban eszközölhető

RADIO CENTRAL - KERN TESTVÉREK

Alapítottott 1881.

áruházában Léván.

Telefon szám: 14.